

**Uchwała Nr XXIV/168/17
Rady Gminy Chełmno
z dnia 28 grudnia 2017 roku**

w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na 2018 rok.

Na podstawie art. 4¹ ust.2 ustawy z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz. U. z 2016r., poz. 487), art. 10 ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (t.j. Dz. U. z 2017r., poz. 783) oraz w związku z Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 4 sierpnia 2016 r. w sprawie Narodowego Programu Zdrowia na lata 2016 – 2020 (Dz. U. 2016 poz.1492) Rada Gminy uchwała, co następuje:

§ 1. Uchwala się Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na 2018 rok stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Chełmno.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2018 roku i podlega ogłoszeniu w sposób zwyczajowo przyjęty.

Przewodniczący Rady

mgr. Mieczysław Urbański

**Gminny Program
Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
oraz Przeciwdziałania Narkomanii
na rok 2018.**

Wprowadzenie

Klasyczne rozumienie **profilaktyki** chorób i zaburzeń, w tym **uzależnień**, skoncentrowane jest na identyfikowaniu i eliminowaniu czynników ryzyka. Takiemu rozumieniu profilaktyki nieuchronnie musi towarzyszyć przekaz negatywny, tzn. czego nie należy robić i czego unikać. W literaturze fachowej określa się to mianem **profilaktyki negatywnej**. Negatywna profilaktyka to działalność defensywna, z którą trudno trafić do społeczności, a w szczególności młodych ludzi. Perspektywa wystąpienia problemów zdrowotnych w związku z piciem lub paleniem jest dla wielu młodych ludzi na tyle odległa, że nie daje motywacji do zrezygnowania z tych zachowań. Żeby trafić do młodzieży, potrzebna jest strategia ofensywna, która będzie zachęcała, pobudzała do rozwoju, wzmacniała i pozytywnie "nakręcała". Oznaczałoby to **zdecydowaną zmianę głównego przekazu profilaktyki z negatywnego na pozytywny**.

Czym jest **pozytywna profilaktyka** i jakie są kierunki jej rozwoju?

Są to działania ukierunkowane na rozwijanie mocnych stron i zasobów, dzięki którym człowiek (zwłaszcza młody) staje się bardziej odporny na działanie czynników ryzyka, czyli bardziej przygotowany do życia w świecie różnych zagrożeń. Wyróżnia się kilkanaście kluczowych aspektów pozytywnego rozwoju dzieci i młodzieży. Należą do nich między innymi: **rozwijanie umiejętności społecznych, poznawczych i emocjonalnych, umacnianie norm i zachowań prospołecznych oraz wiary w swoje możliwości i w przyszłość, kształtowanie pozytywnej identyfikacji, wspieranie więzi z rodziną i ze szkołą, kształtowanie psychicznej odporności oraz działanie na rzecz rozwoju duchowego**. Identyfikacja tych aspektów wypływa z wiedzy o zasobach, które mogą skutecznie równoważyć lub zredukować destrukcyjne działanie czynników ryzyka. W literaturze z zakresu zdrowia publicznego przyjęło się nazywać je czynnikami chroniącymi, ponieważ - sprzyjając rozwojowi - chronią młodzież przed zaangażowaniem się w zachowania problemowe. Czynniki te są zgrupowane w trzech obszarach: czynników indywidualnych, dotyczących relacji z innymi i środowiskowych. Programy pozytywnego rozwoju tworzone są na podstawie wiedzy o czynnikach chroniących. W pewnym uproszczeniu możemy powiedzieć, że dotyczą trzech wymienionych obszarów:

- po pierwsze - zmiernają do rozwijania lub/i wzmacniania potencjałów indywidualnych (na przykład umiejętności życiowych);
- po drugie - wkraczają w świat relacji z rodzicami i innymi znaczącymi osobami;
- po trzecie - tworzą przyjazne środowisko społeczne sprzyjające rozwojowi (na przykład kluby młodzieżowe, wolontariat itp.).

Idea pozytywnej profilaktyki nie polega więc na usuwaniu samych zagrożeń, bo wyeliminowanie ich z naszego życia jest praktycznie niemożliwe, ale na wzmacnianiu tego,

co czyni młodych ludzi bardziej odpornymi na zagrożenia. W tym sensie pozytywna profilaktyka jest podobna do szczepionki w chorobach zakaźnych, która nie usuwa z naszego otoczenia samego czynnika zakaźnego, tylko wytwarza przeciwciała, które w razie niebezpieczeństwa są w stanie obronić nas przed infekcją.

Rozwijanie umiejętności życiowych to chyba najbardziej znany przykład pozytywnej profilaktyki. Różnorodne programy polegają na nauce określonych umiejętności życiowych, które umożliwiają młodzieży realizację osobistych celów i satysfakcjonujące zaspokojenie potrzeb okresu dojrzewania. Deficyty tych umiejętności sprzyjają używaniu substancji psychoaktywnych i podejmowaniu innych zachowań problemowych. Dlatego programy powstające w ramach tego podejścia uczą starannie dobranych umiejętności, potrzebnych w codziennym życiu do pokonywania trudności i zaspokajania potrzeb psychicznych bez uciekania się do przemocy lub stosowania substancji zmieniających świadomość. Rozwijane tych umiejętności dotyczy między innymi konstruktywnego rozwiązywania problemów, podejmowania decyzji, budowania pozytywnego obrazu samego siebie, samokontroli, radzenia sobie ze stresem i lękiem, stosowania technik relaksacyjnych, umiejętności interpersonalnych, asertywności. Wyniki różnorodnych badań wykazały, że wzmacnianie umiejętności życiowych u młodzieży wpływa na ograniczenie palenia tytoniu, używania marihuany, picia alkoholu oraz upijania się. Ze względu na swój ogólny charakter programy kształtowania umiejętności życiowych znajdują również zastosowanie w edukacji zdrowotnej i rozwiązywaniu różnych problemów okresu dojrzewania, na przykład w zapobieganiu przedwczesnej inicjacji seksualnej nastolatków. Niezmiernie istotne są także działania, projekty i programy łączące rozwój społeczny i emocjonalny z działaniami na rzecz osiągnięć szkolnych. Mają one na celu rozwijanie pięciu kluczowych kompetencji ważnych dla osiągnięć szkolnych, rozwoju społecznego i emocjonalnego. Są to:

- rozpoznawanie emocji i radzenie sobie z nimi,
- dostrzeganie perspektywy innych ludzi,
- stawianie sobie pozytywnych celów,
- podejmowanie odpowiedzialnych decyzji,
- radzenie sobie w kontaktach interpersonalnych.

Kolejny obszar dotyczy **wzmacniania relacji z rodzicami.** Wyniki wielu badań są zgodne co do tego, że odpowiednie praktyki wychowawcze rodziców i pozytywne relacje z dziećmi stanowią jeden z silniejszych czynników chroniących przed rozwojem zespołu zachowań problemowych (nadużywania substancji psychoaktywnych, ryzykownych zachowań seksualnych, agresji, wykroczeń) u młodzieży w okresie dojrzewania. **W związku z tym znaczny nurt działań profilaktycznych powinien zmierzać w kierunku różnych form interwencji i edukacji adresowanych do rodziców.** Są to działania edukacyjne, udzielanie i organizowanie wsparcia dla rodziców i całej rodziny, treningi umiejętności wychowawczych dla rodziców, terapia rodzinna, udział rodziców w programach edukacyjnych dla dzieci, na przykład we wspólnym wykonywaniu zadań domowych itd. Obejmują one rodziców dzieci od urodzenia do okresu adolescencji włącznie. Przeglądy wyników badań ewaluacyjnych wskazują, że udział rodziców zwiększa skuteczność programów profilaktycznych nastawionych na ograniczanie zachowań problemowych dzieci i młodzieży.

Bardzo istotny jest również **obszar budowania sprzyjającego środowiska.** W przypadku młodzieży dotyczy to przede wszystkim środowiska szkolnego. Przy czym nie można zapominać, że podmiotami szkoły są nie tylko uczniowie, ale także ich rodzice oraz pracownicy szkoły. Dlatego też tak istotne jest wspieranie szkół w rzetelnym realizowaniu szkolnych programów wychowawczo

– profilaktycznych, skierowanych do wszystkich podmiotów. Dobry społeczny klimat szkoły sprzyja lepszym osiągnięciom szkolnym uczniów, zmniejsza ryzyko zachowań problemowych, wpływa pozytywnie na zdrowie psychiczne (satisfakcję uczniów, rodziców i pracowników), zwiększa efektywność kształcenia i wychowania. O takie właśnie rezultaty chodzi w szeroko pojętej edukacji zdrowotnej i profilaktyce uzależnień. Skoro dobry klimat szkoły tak wiele obiecuje, warto przyjrzeć się, co się na niego składa. Czynniki, które brane są pod uwagę: relacje interpersonalne między członkami społeczności szkolnej, autonomia uczniów i ich uczestnictwo w podejmowaniu decyzji, dyscyplina i porządek (ustalone i przestrzegane normy), wspierająca współpraca jako główny sposób realizacji zadań szkoły, eliminowanie przemocy wśród uczniów, uczestnictwo rodziców w życiu szkoły. Tę listę czynników brano pod uwagę w projektowaniu szkolnych programów wychowawczo – profilaktycznych.

Podsumowanie

Do niedawna działania zapobiegawcze koncentrowały się na usuwaniu bądź redukowaniu czynników ryzyka, teraz postępy w badaniach nad czynnikami sprzyjającymi prawidłowemu rozwojowi człowieka, że **dostrzeżone zostały możliwości, jakie potencjalnie tkwią w czynnikach chroniących i mechanizmach pozytywnej adaptacji. Dało to początek nowemu myśleniu o profilaktyce zachowań problemowych w kategoriach "pozytywnego rozwoju"**. Jest to szczególnie ważne, jeśli weźmiemy pod uwagę istnienie czynników ryzyka, na których występowanie nie mamy wpływu lub ten wpływ jest bardzo ograniczony, na przykład czynniki genetyczne, choroby psychiczne, uzależnienia lub przestępczość rodziców, bieda, bezrobocie bądź dezorganizacja życia społecznego. Pozytywna profilaktyka akcentuje potrzebę wykorzystywania nowych podejść nastawionych na wzmacnianie kompetencji indywidualnych dzieci i młodzieży, relacji z rodzicami i innymi znaczącymi osobami oraz pozytywnych cech środowiska szkolnego.

Diagnoza

Pozytywny potencjał społeczności lokalnej – podstawa skutecznej profilaktyki.

W literaturze przedmiotu można znaleźć bardzo wiele definicji społeczności lokalnej. Według definicji zawartej w internetowej encyklopedii PWN „społeczność lokalna to zbiorowość związana z pewnym terytorium, w której ramach wytworzyła się sieć odrębnych instytucji i interakcji społecznych oraz poczucie przynależności do tej zbiorowości”. W definiowaniu społeczności lokalnej istotny jest więc wymiar terytorialny, społeczny i psychologiczny. Dla funkcjonowania społeczności lokalnej ważne są nie tylko więzi międzyludzkie, ale także relacje i więzi między członkami danej społeczności a funkcjonującymi w niej instytucjami.

Jakość relacji w społeczności lokalnej oraz stopień jej integracji mają duże znaczenie dla rozwoju tej społeczności, a także dla rozwiązywania występujących w niej problemów – w tym również dla wspierania rozwoju młodzieży oraz profilaktyki zachowań ryzykownych i problemów dorosłych.

Pogłębione rozumienie charakteru i znaczenia zasobów istniejących w społecznościach lokalnych może pomóc w tworzeniu skutecznych strategii działania w obszarze profilaktyki uzależnień.

W programie GKPiRPA oraz PN na 2018 r. chcemy położyć szczególny nacisk na promowanie i wspieranie w środowisku lokalnym profilaktyki pozytywnej.

Przeprowadzone wśród grupy młodzieży w wieku 13 – 16 lat badania wykazują, że w środowisku naszej gminy istnieje duży potencjał do tego, aby skutecznie prowadzić kampanie, działania oraz programy w oparciu o założenia profilaktyki pozytywnej.

Wyniki badania:

Pytanie/procent odpowiedzi	Tak
Czy rodzice rozmawiali z Tobą na temat zagrożeń związanych z: piciem alkoholu	82%
Paleniem tytoniu	79%
używaniem narkotyków	72%
Pytanie/procent odpowiedzi	Tak
Czy Twoim zdaniem z piciem alkoholu powinno się poczekać do pełnoletności?	61%
Pytanie/procent odpowiedzi	Nie
Czy Twoi rodzice pozwalają Ci na sporadyczne wypicie alkoholu w swojej obecności?	79%
Pytanie/procent odpowiedzi	Tak
Czy człowiek w Twoim wieku ma jakieś trudności z kupowaniem alkoholu w sklepie?	85%
Pytanie/procent odpowiedzi	Tak
Czy Twoim zdaniem picie piwa lub wina przez młodzież może prowadzić do uzależnienia?	70%
Pytanie/procent odpowiedzi	Nie
Czy ktoś namawiał Cię do spróbowania alkoholu?	71%
Pytanie/procent odpowiedzi	Nie
Czy ktoś namawiał Cię do spróbowania narkotyków lub środków odurzających?	89%
Pytanie/procent odpowiedzi	Nie
Czy zażywałeś (-łaś) jakieś narkotyki lub inne środki odurzające?	92%
Pytanie/procent odpowiedzi	Nie
Czy obecnie bierzesz narkotyki lub inne środki odurzające?	98%
Pytanie/procent odpowiedzi	Nie
Czy ktoś z Twoich znajomych zażywa narkotyki?	84%
Pytanie/procent odpowiedzi	Tak
Czy posiadasz jakąkolwiek wiedzę o szkodliwości zażywania narkotyków lub innych środków odurzających?	90%
Pytanie/procent odpowiedzi	Nie
Czy palisz papierosy?	89%
Pytanie/procent odpowiedzi	Tak
Czy uważasz, że palenie papierosów jest dla Ciebie szkodliwe?	90%
Pytanie/procent odpowiedzi	Tak
Czy uważasz, że zażywanie następujących używek jest szkodliwe dla zdrowia?	Tak

alkohol	83%
nikotyna	93%
narkotyki/inne środki odurzające	91%

Wnioski z badania:

1. Znaczna większość rodziców rozmawiała ze swoimi dziećmi na temat zagrożeń związanych z piciem alkoholu, paleniem tytoniu i używaniem narkotyków/innych środków odurzających. Niepokojącym jest jednak fakt, że część rodziców pozwala młodzieży spożywać sporadycznie alkohol w swojej obecności.
2. Pozytywnym jest fakt, iż większość młodzieży jest zdania, że picie piwa lub wina uzależnia.
3. Nieletni mają trudności z kupieniem alkoholu w sklepie (co oznaczałoby, że sprzedawcy zostali skutecznie przeszkoleni na ten temat).
4. Tylko niewielki odsetek uczniów przyznaje się, że zażywała kiedyś narkotyki lub środki odurzające.
5. Niewielu ankietowanych przyznaje się do palenia papierosów.
6. Zdecydowana większość młodzieży uważa, że zażywanie używek jest szkodliwe dla ich zdrowia.
7. 90% ankietowanych posiada wiedzę na temat szkodliwości używek.
8. Można także wywnioskować, że podejmowane przez szkoły działania oraz realizowane programy w zakresie profilaktyki są efektywne.

Analizując dane pochodzące z innych źródeł (pedagodzy szkolni, psychologzy, policja, GOPS, punkt pierwszego kontaktu, wywiady z mieszkańcami, dane statystyczne zawarte w sprawozdaniu PARPA-G1z działalności samorządów gminnych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych) można także zauważyć **pozytywne tendencje w dynamice problemów społecznych**. Analiza postaw wychowawczych badanych mieszkańców Gminy Chełmno wykazała, że w większości nie uznają specjalnych okoliczności, które usprawiedliwiałyby stosowanie przemocy. Te wyniki mogą być wskaźnikiem właściwych postaw rodzicielskich wobec wychowania młodych ludzi, w którym przemoc nie powinna mieć miejsca. Większość młodych ludzi oceniła swoje relacje z rodzicami jako pozytywne, co wskazuje na korzystną atmosferę wychowawczą i przyjazne środowisko domowe panujące w rodzinach. Zdecydowana większość badanych uczniów deklarowała, że zareagowałoby w sytuacji bycia świadkiem zachowania agresywnego, co jest pozytywnym zjawiskiem i pokazuje, że młodzi ludzie nie są obojętni wobec zjawiska agresji. Badani uczniowie, podobnie jak w badaniach ogólnopolskich, dostrzegają ryzyko szkód związanych z używaniem substancji psychoaktywnych. Zdecydowana większość młodych ludzi deklaruje, że nie sięgnęłoby po narkotyki, nawet gdyby nadarzyła się ku temu okazja. Świadczy to o dużej świadomości związanej ze szkodliwością substancji odurzających. Większość badanych uczniów, a także ich rodziców jest świadoma zagrożenia cyberprzemocą oraz uznaje za niestosowne podawanie swoich danych osobowych przypadkowym osobom poznanym w Internecie.

Akty prawne wykorzystane podczas tworzenia programu:

1. Ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. 2016 poz. 487)
2. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 4 sierpnia 2016 r. w sprawie Narodowego Programu Zdrowia na lata 2016 – 2020 (Dz. U. 2016 poz.1492) - Część VI. Załącznika do rozporządzenia: „Wykaz zadań służących realizacji celu operacyjnego 2: Profilaktyka i rozwiązywanie problemów związanych z używaniem substancji psychoaktywnych, uzależnieniami behawioralnymi i innymi zachowaniami ryzykownymi”
3. Rekomendacje do realizowania i finansowania gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych w 2018 roku
4. Ustawa o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. 2017 poz. 783 i 1458)

Priorytety GKPiRPA oraz PN w 2018 roku:

- 1) organizacja profesjonalnych warsztatów profilaktycznych dla dzieci, młodzieży i dorosłych,
- 2) kontynuacja działań mających na celu propagowanie w środowisku lokalnym wiedzy nt. placówek udzielających pomocy rodzinom, w których występuje problem alkoholowy,
- 3) kontynuacja organizacji regularnych dyżurów psychologa w szkołach,
- 4) poszerzenie działań z zakresu indywidualnej terapii dla rodzin zagrożonych patologią społeczną spowodowaną nadużywaniem alkoholu,
- 5) umożliwienie mieszkańcom gminy uzyskania łatwiejszego dostępu do materiałów z zakresu problematyki uzależnień oraz przemocy w rodzinie,
- 6) kontynuacja działań związanych z przemocą w rodzinie - praca Zespołów Interdyscyplinarnych
- 7) kontynuowanie działalności ukierunkowanej na szkoły,
- 8) prowadzenie dystrybucji plakatów, ulotek nt. uzależnień wśród ludności wiejskiej,
- 9) prowadzenie akcji profilaktycznych skierowanych do kierowców,
- 10) systematyczne przekazywanie mieszkańcom informacji nt. działań GKPiRPA oraz PN.,
- 11) organizacja spotkań plenerowych, festynów, konkursów itp. (dla całych rodzin) propagujących życie bez nałogów.

Odbiorcy programu:

1. **w zakresie zapobiegania alkoholizmowi i narkomanii:** dzieci i młodzież szkół Gminy Chelmino, dorośli mieszkańcy gminy, właściciele punktów sprzedaży alkoholu, kierowcy.
2. **w zakresie pomocy specjalistycznej:** osoby mające czynny kontakt z alkoholem i narkotykami oraz osoby współuzależnione.

Główne strategie programu:

1. Rozwijanie edukacji poprzez:
  - informowanie o problemach i szkodach oraz zachowaniach ryzykownych związanych z piciem i nadużywaniem alkoholu oraz spożywaniem narkotyków, konsekwencjach takich zachowań, a także metodach leczenia i zapobiegania szkodom zdrowotnym i społecznym w tym zakresie,
  - promocję zdrowego stylu życia, trzeźwości i abstynencji.

2. Zwiększenie dostępności oraz jakości szkolnych i środowiskowych programów profilaktycznych z uwzględnieniem programów zaadresowanych do:
  - rodziców w zakresie podnoszenia ich kompetencji wychowawczych
  - sprzedawców w zakresie odpowiedzialności prawnej i etycznej związanej z handlem alkoholem.
3. Systematyczne kontrolowanie dostępności alkoholu, w szczególności w zakresie przestrzegania zakazu sprzedaży alkoholu osobom niepełnoletnim oraz podniesienie efektywności egzekwowania prawa w przypadku naruszenia zasad obrotu napojami alkoholowymi oraz handlu poza legalną siecią punktów sprzedaży.
4. Szkolenie profesjonalistów w takich sektorach jak: edukacja, pomoc społeczna, liderzy społeczności lokalnych i środowisk samopomocowych w zakresie nowoczesnych metod rozwiązywania problemów alkoholowych i narkotykowych.
5. Zwiększanie dostępności i skuteczności programów terapeutycznych i rehabilitacyjnych dla osób uzależnionych od alkoholu i narkotyków i członków ich rodzin (dorosłych i dzieci) doznających szkód z tego powodu.
6. Zwiększanie dostępności i skuteczności programów pomocy dla ofiar przemocy w rodzinie, wdrażanie programów korekcyjno-edukacyjnych dla sprawców oraz rozwijanie i doskonalenie procedur interwencji w sprawach przemocy w rodzinie.
7. Wspieranie działań podejmowanych przez organizacje pozarządowe i środowiska wzajemnej pomocy, ukierunkowanych na zapobieganie lub zmniejszanie szkód związanych z alkoholem.

I Cele programu :

- zmniejszenie szkód społecznych i psychologicznych spowodowanych nadużywaniem alkoholu i używaniem środków psychoaktywnych , szczególnie dotyczących dzieci i młodzież,
- ograniczenie spożycia napojów alkoholowych, podniesienie wieku inicjacji alkoholowej,
- zmiana obyczajów związanych z używaniem alkoholu, zwłaszcza wśród młodego pokolenia,
- ochrona dzieci i młodzieży przed inicjacją narkotykową, eksperymentowaniem z używaniem środków psychoaktywnych,
- zapobieganie powstawaniu nowych problemów alkoholowych na terenie gminy oraz zmniejszenie rozmiarów problemów już istniejących,
- zmiana postaw i postępowania członków społeczności lokalnej wobec problemów alkoholizmu i narkomanii,
- zmniejszanie rozmiarów naruszeń prawa na rynku alkoholowym,
- zwiększenie wiedzy młodzieży i dorosłych w zakresie choroby alkoholowej i narkomanii,
- promowanie postaw społecznych ważnych dla profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych,
- tworzenie bazy materialnej, organizacyjnej i merytorycznej dla realizacji programu.

II Gminne zasoby do rozwiązywania problemów alkoholowych i narkotykowych .

W zakresie leczenia choroby alkoholowej i narkomanii gmina nie dysponuje placówką stacjonarną, jednak posiada możliwości umieszczania pacjentów w placówkach współpracujących. Gmina posiada następujące zasoby służące bezpośrednio i pośrednio profilaktyce i rozwiązywaniu problemów alkoholowych, narkomanii oraz pomocy rodzinom dysfunkcyjnym:

1. Gminna Komisja Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii (zespół ds. profilaktyki, zespół interwencyjno - motywacyjny, zespół kontroli rynku).
2. Punkt Konsultacyjny (dyżury kuratora sądowego – członka GKP i RPA oraz PN).
3. Punkt Pierwszego Kontakt (dyżury instruktorów terapii i terapeutów).
4. Poradnia Psychologiczno - Pedagogiczna.
5. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej.
6. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie.
7. Komenda Powiatowa Policji.
9. Pedagog szkolny oraz grupa nauczycieli przeszkolonych w zakresie profilaktyki uzależnień dla dzieci i młodzieży.
10. Zespoły Interdyscyplinarne.

III Główne kierunki programu:

- specjalistyczna pomoc rodzinom dotkniętym następstwami nadużywania alkoholu i innych środków psychoaktywnych, w tym ofiarom przemocy,
- pomoc dzieciom osób uzależnionych od alkoholu lub narkotyków, dotkniętym następstwami nadużywania tych substancji przez rodziców w zakresie pomocy życiowej, psychologicznej i szkolnej,
- szeroka profilaktyka, w tym także poprzez sport oraz czynne uczestnictwo w życiu kulturalnym,
- przeciwdziałanie agresji w szkole i poza nią, jako ważny czynnik bezpieczeństwa w gminie.

IV Podstawowe działania:

1. Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu i środków psychoaktywnych.

1. Realizacja ponadpodstawowej oferty dla osób uzależnionych w formie dodatkowych zajęć terapeutycznych, np. zapobiegania nawrotom picia i zażywania narkotyków, służących dalszemu zdrowiu i rehabilitacji społecznej, a także wspieranie środowisk samopomocy .
2. Działalność Punktu Konsultacyjnego i Punktu Pierwszego Kontakt.

3. Współfinansowanie kosztów eksploatacji pomieszczenia przy ulicy Kamionka 3 w Chełmnie - siedziby Miejskiego Ośrodka Profilaktyki i Promocji Zdrowia.
4. Kierowanie na specjalistyczne badania przeprowadzane przez biegłych sądowych: psychiatrę i psychologa) w celu ustalenia stopnia uzależnienia od alkoholu i narkotyków oraz rodzaju proponowanego leczenia.
5. Wnioskowanie do sądu o zobowiązanie do leczenia odwykowego, o wgląd w sytuację małoletnich dzieci w rodzinach alkoholików, a także powiadomienie prokuratury o występowaniu przemocy.
6. Finansowanie zajęć w ramach programu po zakończeniu leczenia stacjonarnego.
7. Finansowanie dyżurów instruktorów terapii i terapeutów w Punkcie Pierwszego Kontakt.
8. Dofinansowanie zajęć rehabilitacyjnych w trakcie obozów terapeutycznych.

2. Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe i narkotykowe pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą.

1. Finansowanie programu terapeutycznego dla osób współuzależnionych .
2. Finansowanie kolonii socjoterapeutycznych dla dzieci z rodzin dysfunkcyjnych.
3. Przeszkolenie w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej pracowników socjalnych, GKP i RPA oraz PN, pedagogów.
4. Dofinansowanie programów edukacyjno-profilaktycznych zgodnie z zapotrzebowaniem środowiska lokalnego.
5. Współpraca z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie poprzez udział w interdyscyplinarnych zespołach interwencyjnych.
6. Monitorowanie działań podejmowanych na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
7. Dofinansowanie programów profilaktyki przemocy w rodzinie.

3. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w szczególności dla dzieci i młodzieży.

1. Realizacja działań profilaktycznych w szkołach poprzez dofinansowanie programów wychowawczo-profilaktycznych w ramach statutowych działań szkół, promowanie programów autorskich.
1. Prowadzenie zajęć warsztatowych dla dzieci i młodzieży podejmujących zachowania ryzykowne w zakresie wczesnej inicjacji środami psychoaktywnymi.
2. Podejmowanie działań edukacyjnych skierowanych do sprzedawców napojów alkoholowych oraz działań kontrolnych i interwencyjnych, mających na celu ograniczenie dostępności napojów alkoholowych i przestrzeganie zakazu sprzedaży alkoholu osobom poniżej 18. roku życia.
3. Współpraca ze szkołami w zakresie działań edukacyjnych przeznaczonych dla rodziców, których celem jest wspieranie abstynencji dziecka i przygotowanie do podejmowania świadomych i odpowiedzialnych decyzji związanych z używaniem środków psychoaktywnych.

4. Przeprowadzenie cyklu spotkań profilaktycznych z młodzieżą na temat zagrożeń związanych ze środkami zmieniającymi świadomość i towarzyszących temu zjawisk.
5. Organizacja i finansowanie lokalnych kampanii profilaktycznych, udział w kampaniach ogólnopolskich (w miarę posiadanych środków).
6. Wspieranie działalności uczniowskich klubów sportowych, różnych form kultury fizycznej oraz innych społecznie akceptowanych rodzajów działalności związanych z propagowaniem zdrowego i abstynenckiego stylu życia.
7. Dofinansowanie szkoleń w zakresie pracy z dziećmi i młodzieżą oraz doskonalenie umiejętności prowadzenia zajęć profilaktycznych.
8. Prowadzenie akcji informacyjnych na terenie wszystkich sołectw na temat możliwości uzyskania fachowej pomocy i wsparcia.

4. Edukacja publiczna w zakresie problematyki alkoholowej i narkotykowej.

1. Tworzenie punktów informacyjnych z danymi o dostępnej ofercie pomocy na terenie gminy i powiatu w zakresie problemów alkoholowych, narkotykowych i związanych z nimi przemocą w rodzinie.
2. Włączanie się w ogólnopolskie kampanie edukacyjne dotyczące profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, narkotykowych i związanych z nimi przemocą w rodzinie (w miarę posiadanych środków).
3. Produkcja i zakup materiałów edukacyjnych oraz ich dystrybucja wśród określonych grup adresatów.
4. Monitorowanie skali problemów alkoholowych i narkotykowych w środowisku lokalnym (sondaże, badania, lokalna diagnoza).
5. Organizacja szkoleń tematycznych dla różnych grup zawodowych pracujących w systemie pomocy rodzinom i osobom uzależnionym oraz w systemie przeciwdziałania przemocy.

5. Działania na rzecz przeciwdziałania nietrzeźwości kierowców.

1. Prowadzenie edukacji z wykorzystaniem materiałów informacyjnych i edukacyjnych.
2. Nawiązanie współpracy z policją w celu zwiększenia liczby kontroli kierowców pod względem trzeźwości.

6. Działania na rzecz bezpieczeństwa w miejscach publicznych.

1. Podnoszenie kompetencji zawodowych przedstawicieli służb społecznych kontaktujących się z osobami nietrzeźwymi.
2. Działania na rzecz zwiększenia bezpieczeństwa na boiskach piłkarskich poprzez współpracę z zarządzającymi obiektów oraz policją.

7. Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych.

1. Wspieranie finansowe podmiotów zajmujących się rozwiązywaniem problemów alkoholowych i narkomanii oraz przeciwdziałaniem przemocy domowej.
2. Przekazywanie materiałów edukacyjnych i informacyjnych.
3. Nieodpłatne udostępnianie lokalu (np. świetlic szkolnych lub wiejskich) w celu realizacji zadań z zakresu rozwiązywania problemów alkoholowych i narkotykowych.

8. Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w Ustawie o wychowaniu w trzeźwości i Ustawie o zapobieganiu narkomanii.

1. Kontynuacja kontroli przestrzegania ustaw o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi i narkomanii.
2. Kontynuacja kontroli przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwolenia na sprzedaż i podawanie napojów alkoholowych przez podmioty gospodarcze.
3. Wydawanie postanowień w sprawie wniosków o zezwolenie na sprzedaż i podawanie napojów alkoholowych.
4. Występowanie do Wójta Gminy o cofnięcie zezwolenia na sprzedaż alkoholu w przypadku stwierdzenia łamania ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałania alkoholizmowi oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego.
5. Kontynuacja działań wobec osób nadużywających alkoholu i pijących w sposób szkodliwy, zamierzających do zmotywowania bądź sadowego zobowiązania tych osób do leczenia, kierowanie do biegłych w przedmiocie uzależnienia w celu wydania opinii.
6. Prowadzenie akcji informującej społeczeństwo Gminy Chełmno o możliwości interwencji wobec osób nadużywających alkoholu i innych środków psychoaktywnych.
7. Prowadzenie akcji informacyjnej dla rodziców o możliwości interwencji wobec dzieci nadużywających alkoholu i środków psychoaktywnych.

V Spodziewane efekty realizacji programu :

1. Uświadomienie zdrowotnych i świadomych skutków nadużywania alkoholu oraz spożywania narkotyków.
2. Wzrost liczby młodych osób zaangażowanych w propagowanie zachowań abstynenckich.
3. Wzrost inicjatywy społeczności lokalnej podejmowanych na rzecz zapobiegania alkoholizmowi i narkomanii, zwłaszcza wśród dzieci i młodzieży, jak również pomocy osobom uzależnionym.
4. Wzrost świadomości mieszkańców gminy o możliwości uzyskania szeroko rozumianego wsparcia.
5. Pogłębienie wiedzy o zjawisku przemocy domowej i sposobach radzenia sobie z tym problemem.
6. Zwiększenie społecznej wrażliwości i zaangażowania w sprawy przeciwdziałania przemocy domowej.
7. Zmiana stereotypów utrudniających świadczenie pomocy osobom tego wymagających.
8. Wzrost liczby osób korzystających z pomocy, poradnictwa i terapii.
9. Sformułowanie wniosków po rocznym monitoringu programu.

VI Postanowienia końcowe:

1. Zasady wynagradzania członków GKPiRPA oraz PN. Wynagrodzenia członków komisji ustala się w wysokości brutto:
  - a) za posiedzenie komisji:
    - przewodniczący komisji - 160 zł
    - sekretarz komisji - 130 zł
    - pozostali członkowie - 110 zł
  - b) za posiedzenie zespołu komisji wszyscy członkowie w wysokości po 110 zł
  - c) za dyżur w punkcie konsultacyjnym - 40 zł
2. Komisja składa sprawozdanie z działalności i realizacji programu Wójtowi Gminy do końca I kwartału za rok poprzedni.
3. Wójt Gminy Chełmno przedstawia sprawozdanie z wykonania zadań własnych określonych w *Ustawie o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi* oraz w *Ustawie o przeciwdziałaniu narkomanii* oraz realizacji *Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii* Radzie Gminy do końca II kwartału za rok poprzedni.
4. Załącznikiem nr 1 do niniejszego programu jest „Preliminarz wydatków na realizację programu w roku 2018”.

Preliminarz wydatków na realizację programu GKP i RPA oraz PN w roku 2018.

Przewidywane wpływy: 78 000,00 zł (z opłat za zezwolenia na sprzedaż alkoholu)

Lp.	Zadania w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych	Kwota w zł
I	Działania profilaktyczne (pkt. 1 – 6)	14 400,00
	w tym :	
1.	realizacja programów profilaktycznych realizowanych przez szkoły	2 400,00
2.	realizacja zadań o charakterze profilaktycznym w zakresie zagospodarowania czasu wolnego dzieci i młodzieży	8 600,00
3.	dofinansowanie programów oraz działań w zakresie profilaktyki alkoholowej skierowanych do środowiska lokalnego	5 000,00
4.	zakup materiałów edukacyjnych oraz opłata za „Błękitną Linie”	400,00
5.	organizacja w szkołach warsztatów profilaktycznych prowadzonych przez profesjonalne centra profilaktyki	3 000,00
II	Działania interwencyjne (pkt. 1 – 4)	32 850,00
	w tym:	
1.	wynagrodzenia zespołów (pkt. a – c):	5 200,00
	a) interwencyjno - motywacyjnego	3 000,00
	b) kontroli rynku	1 100,00
	c) profilaktycznego	1 100,00
2.	działalność Punktu Konsultacyjnego i Punktu Pierwszego Kontakt (pkt. a – d)	15 650,00
	w tym :	
	a) dyżury instruktorów i terapeutów	13 000,00
	b) dyżury lekarskie	750,00
	c) dyżury kuratora sądowego (członka GKPiRPA oraz PN)	1 700,00
	d) bieżące remonty pomieszczenia PPK	200,00
3.	ustalenie stopnia uzależnienia	2 000,00
4.	organizacja dyżurów psychologów	10 000,00
III	Funkcjonowanie GKP i RPA oraz PN (pkt. 1 – 2)	9 400,00

	w tym :	
1.	wynagrodzenia członków komisji	9 300,00
2.	wydatki rzeczowe	100,00
IV	Szkolenia, kursy, warsztaty, konferencje	7 450,00
V	Rezerwa	2 000,00
	Razem (pkt. I – V) :	66 650,00

Lp.	Zadania w zakresie rozwiązywania problemów narkotykowych	Kwota w zł
I	Działania profilaktyczne (pkt. 1 – 3)	800,00
	w tym :	
1.	dofinansowanie działań profilaktycznych związanych z narkomanią realizowanych w szkołach	800,00
2.	dofinansowanie lokalnych inicjatyw profilaktycznych związanych z zapobieganiem narkomanii	0,00
3.	zakup materiałów edukacyjnych i informacyjnych	0,00
II	Działalność Punktu Konsultacyjnego i Punktu Pierwszego Kontakt	4 100,00
	w tym :	
	dyżury instruktorów i terapeutów	4 100,00
III	Szkolenia, kursy, warsztaty, konferencje	2 000,00
IV	Rezerwa	0,00
	Razem :	6 350,00

dm